Lieta Nr.A420348412
A42-03484-12/36

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā, 2012.gada 5.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Kristīne Brokane,

piedaloties pieteicējas – */draudze/* pārstāvim *J.Z.*,

atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *L.R.* un *K.K.*,

atklātās tiesas sēdēs izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc */draudze/* pieteikuma par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam ierakstīt savā Nodokļu maksātāju informācijas sistēmā izmaiņas ziņās par amatpersonām ar paraksta tiesībām, proti, ka */draudze/* administrators *M.V.* (personas kods */personas kods/*) ir tiesīgs pārstāvēt šo draudzi tiesiskajās attiecībās ar Valsts ieņēmumu dienestu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 12.oktobrī Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Nodokļu pārvaldes Kurzemes nodokļu administrēšanas daļas Kuldīgas klientu apkalpošanas centra vadītāja vēstulē Nr.8.17.1.1-5/38194 informēja */draudze/* (turpmāk – Draudze), ka Draudzes iesniegtais pieteikums un dokumenti par amatpersonu maiņu 2011.gada 12.oktobrī ir pārsūtīti Uzņēmumu reģistram (turpmāk – Reģistrs), jo Draudze 1991.gada 5.martā ir reģistrēta Reģistrā.

Nepiekrītot minētajam, Draudze iesniedza sūdzību augstākā iestādē, lūdzot: 1) atzīt VID struktūrvienības faktisko rīcību, kas izpaudusies kā Draudzes iesniegtā nodokļu maksātāja (juridiskās personas vai citas personas) ziņojuma par izmaiņām reģistrācijas lapā un tam pievienoto dokumentu pārsūtīšanu Uzņēmumu reģistram, par prettiesisku; 2) konstatēt, ka Draudzes administrators *M.V.* ir tiesīgs pārstāvēt Draudzi attiecībās ar VID.

Izskatot Draudzes iesniegumu, VID 2011.gada 15.decembrī sniedza atbildi Nr.8.4-7/88236 „Par iesniegumu par Valsts ieņēmumu dienesta struktūrvienības faktiskās rīcības apstrīdēšanu" (turpmāk – Atbilde), kurā norādīja turpmāk minēto.

[1.1] 1991.gada 5.martā Draudze reģistrēta Reliģijas lietu departamentā (pēc 1995.gada 10.oktobra Reliģisko lietu pārvalde). Ievērojot ar 2008.gada 11.decembra grozījumiem likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.[1]panta pirmajā daļā noteikto, Reliģisko lietu pārvaldē reģistrēto reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistru pārņēma Reģistrs. VID no Reģistra saņem informāciju par reģistrētām reliģiskām organizācijām un to iestādēm, kas reģistrēti arī kā nodokļu maksātāji. Tādējādi ņemot vērā, ka tikai Reģistrs ir tiesīgs veikt izmaiņas Reģistra vesto reģistru datos, VID struktūrvienība, pārsūtot Reģistram Draudzes pieteikumu un pievienotos dokumentus, ir pārsūtījusi tos pēc piekritības. VID rīcība, tikai pārsūtot Draudzes iesniegtos dokumentus pēc piekritības Reģistram, nevar tikt uzskatīta par iestādes faktisko rīcību Administratīvā procesa likuma izpratnē, jo šādai rīcībai nav faktisko seku, kas rada personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārumu.

[1.2] Saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju tiesības pārstāvēt Draudzi līdz 2011.gada 3.oktobrim bija *A.V.*, savukārt informācijas par *M.V.* pārstāvības tiesībām VID rīcībā nav.

[2] 2012.gada 24.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Draudzes pieteikums, kurā lūgts: 1) atzīt VID struktūrvienības faktisko rīcību, kas izpaudusies kā Draudzes iesniegtā nodokļu maksātāja (juridiskās personas vai citas personas) ziņojuma par izmaiņām reģistrācijas lapā un tam pievienoto dokumentu pārsūtīšana Reģistram, par prettiesisku; 2) uzdot VID ierakstīt Nodokļu maksātāju informācijas sistēmā, ka Draudzes administrators *M.V.* ir tiesīgs pārstāvēt šo draudzi tiesiskajās attiecībās ar VID. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem un apsvērumiem.

[2.1] Draudze 1991.gada 5.martā nav reģistrēta Reģistrā, jo tolaik to neparedzēja spēkā esošais tiesiskais regulējums. 1996.gada 20.maijā Draudze reģistrēta Nodokļu maksātāju reģistrā ar kodu */kods/*, ko apstiprina VID izsniegta nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība.

[2.2] 2002.gada 25.oktobrī spēkā stājās Latvijas Republikas un Svētā Krēsla līgums (turpmāk – Līgums), kas nosaka Katoļu baznīcas tiesisko statusu. Atbilstoši likuma „Par Latvijas Republikas starptautiskajiem līgumiem" 13.pantam Līgums ir Latvijas tiesību sistēmas sastāvdaļa, tas ir tieši piemērojams un tam ir prioritāte pār iekšzemes likumiem. Romas katoļu baznīcas Liepājas diecēzes bīskaps kā kompetentā Katoļu baznīcas

amatpersona, pamatojoties uz Līguma 2.panta trešo daļu, ir atzinis Draudzi (līdz Līguma spēkā stāšanās dienai bija reģistrēta kā reliģiskā organizācija un ieguvusi juridiskās personas statusu) par Katoļu baznīcas publisko tiesību juridisko personu. Tādējādi Draudzes tiesisko statusu turpmāk nosaka Līgums, nevis Reliģisko organizāciju likums. Latvijas Republika Ministru prezidenta personā 2004.gada 30.augusta vēstulē Nr.18/R-1608-jur, sniedzot Līguma 2.panta skaidrojumu, norādīja, ka institūcijas, kam ir publiskā tiesībsubjektība kanoniskajās tiesībās, tādas ir arī valsts izpratnē, un šādu institūciju reģistrācija nav nepieciešama. Ievērojot minēto, secināms, ka reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā nav nepieciešams izdarīt ierakstus par Katoļu baznīcas institūcijām, kam publiskā tiesībsubjektība ir kanoniskajās tiesībās, jo šīs institūcijas tādas ir arī valsts izpratnē. Draudze ir viena no tām. Ņemot vērā, ka Draudzi nav nepieciešams reģistrēt Reģistrā, ir jāpiemēro likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.[1]panta piektajā daļā noteiktais.

[2.3] Atbildē atzīts, ka tiesības pārstāvēt Draudzi līdz 2011.gada 3.oktobrim bija *A.V.* Draudze vērš uzmanību, ka šīs *A.V.* tiesības nav bijušas ierakstītas reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā, kuru kārto Reģistrs. Tādējādi VID ar savu faktisko rīcību, pārsūtot Reģistram paziņotās izmaiņas par amatpersonu, kura ir tiesīga pārstāvēt Draudzi tiesiskajās attiecībās ar VID, bez jebkāda tiesiska pamata atkāpjas no līdzšinējās prakses.

[2.4] Romas katoļu baznīcas Liepājas diecēzes bīskaps ir apliecinājis Draudzes administratora *M.V.* konkrētas tiesības pārstāvēt šo draudzi attiecībās ar trešajām personām. Atbilstoši Ministru kabineta 2001.gada 27.marta noteikumu Nr.150 „Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" (turpmāk – Noteikumi Nr.150) 16.punkta prasībām Draudze, iesniedzot nodokļu maksātāja ziņojumu par izmaiņām reģistrācijas lapās, paziņoja VID struktūrvienībai izmaiņas par amatpersonu, kas ir tiesīga pārstāvēt Draudzi tiesiskajās attiecībās ar VID. Kamēr VID nav ierakstījis Nodokļu maksātāju informācijas sistēmā paziņotās izmaiņas, ar šīs jaunās amatpersonas parakstu netiek pieņemti VID adresētie dokumenti nodokļu jomā.

[3] VID tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Atbildē izklāstīto argumentāciju.

[4] Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, paskaidrojumos pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem un apsvērumiem.

[5] VID pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Atbildē izklāstītajiem argumentiem. Papildus tiesas sēdē VID pārstāve iesniedza Reģistra gatavotus paskaidrojumus, kas sniegti līdzīgā strīdā citā tiesas procesā, norādot, ka Reģistra sniegtie paskaidrojumi pamato VID nostāju konkrētajā jautājumā.

Motīvu daļa

[6] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2012.gada 31.janvāra lēmumu pieņemts pieteicējas pieteikums par VID faktisko rīcību, par ko arī ierosināta administratīvā lieta.

Tiesa konstatē, ka pieteicējas patiesā vēlme ir, lai VID pieņemtu pieteicējas atbilstoši Noteikumu Nr.150 prasībām noformēto iesniegto veidlapu un reģistrētu savā Nodokļu maksātāju informācijas sistēmā *M.V.* kā Draudzi pārstāvošo amatpersonu attiecībās ar VID. Līdz ar to tiesa pārinterpretē pieteikuma priekšmetu, nosakot, ka tas ir par pienākuma uzlikšanu VID ierakstīt savā Nodokļu maksātāju informācijas sistēmā izmaiņas ziņās par amatpersonām ar paraksta tiesībām, proti, ka Draudzes administrators *M.V.* ir tiesīgs pārstāvēt šo draudzi tiesiskajās attiecībās ar VID.

[7] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[8] Saskaņā ar Noteikumi Nr.150 4.2.2.apakšpunktu VID kā nodokļu maksātājus reģistrē reliģiskās organizācijas un to iestādes.

Atbilstoši Noteikumu Nr.150 11.2.apakšpunktam juridiskām personām un citām personām VID piešķir vienpadsmitzīmju nodokļu maksātāja reģistrācijas kodu.

Noteikumu Nr.150 14.punkts paredz, ka personas uzskatāmas par reģistrētām Nodokļu maksātāju reģistrā pēc nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecības saņemšanas.

Pieteicējai ir izsniegta VID Nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība *(lietas 12.lapa)*, no kā secināms, ka pieteicēja uzskatāma par reģistrētu Nodokļu maksātāju reģistrā.

[9] Noteikumu Nr.150 16.punkts uzliek pienākumu VID reģistrētajām personām, ja tiek mainīta atbilstoši šo noteikumu 1., 2. un 3.pielikumam norādītā informācija, iesniegt attiecīgus pieteikumus (4., 5. un 6.pielikums) par to VID teritoriālajai iestādei, kurā persona reģistrēta kā nodokļu maksātājs.

Konkrētajā gadījumā mainījusies Draudzi pārstāvošā amatpersona, proti, paraksttiesīgā amatpersona. Tā kā informācija par paraksttiesīgo amatpersonu atbilst Noteikumu Nr.150 2.pielikumā minētajai informācijai, tad atbilstoši Noteikumu Nr.150 16.punktam pieteicējas pienākums bija aizpildīt Noteikumu Nr.150 4.pielikumā norādīto veidlapu un iesniegt to VID. Minēto pieteicēja arī ir izdarījusi.

Noteikumi Nr.150 ir spēkā esošs ārējs normatīvais akts, kurš pieteicējai ir saistošs kā Nodokļu maksātāju reģistrā reģistrētai personai. Līdz ar to tiesa nesaskata un arī VID pārstāve nespēja norādīt nevienu pamatotu argumentu, kāpēc Draudzei kā Nodokļu maksātāju reģistrā reģistrētai personai nebūtu jāpilda Noteikumu Nr.159 16.punkts un kāpēc VID atbilstoši Noteikumiem Nr.150 varētu nepieņemt iesniegto pieteikumu par izmaiņām un uz tā pamata neizdarīt izmaiņas Nodokļu maksātāju reģistrā.

[10] Attiecībā uz VID argumentu, ka tikai Reģistrs ir tiesīgs veikt izmaiņas Reģistra vesto reģistru datos, tiesa norāda, ka Reģistra vestais reģistrs un tajā ierakstāmā informācija ir Reģistra kompetencē, savukārt Nodokļu maksātāju reģistrs un tajā esošā informācija, kas atbilst Noteikumos Nr.150 minētajai, ir VID kompetencē. Līdz ar to, saņemot no pieteicējas informāciju, kas atbilst Noteikumu Nr.150 noteiktajām prasībām, turklāt vēl ietverta aizpildītā

Noteikumu Nr.150 pielikumā norādītā veidlapā, VID nav tiesiska pamata pārsūtīt to pēc piekritības Reģistram. Turklāt uz to pat norādījis Reģistrs VID iesniegtajā Reģistra paskaidrojumā, kurā teikts, ka Reģistrs nav tiesīgs pēc saviem ieskatiem izdarīt ierakstus publiskā reģistrā – reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā, pamatojoties uz VID domātām veidlapām par nodokļu administrēšanu.

Nav strīda, ka Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistru saskaņā ar likumu „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru", Reliģisko organizāciju likumu un citiem normatīvajiem aktiem ved Reģistrs. Taču papildus jāņem vērā, ka attiecībā tieši uz Romas katoļu baznīcu ir speciāls regulējums, proti, Līgumā atrunātais.

Lietā ir Ministru prezidenta 2004.gada 30.augusta skaidrojums, kurā citastarp norādīts, ka atbilstoši Līgumam Romas katoļu baznīcai ir tiesības dibināt institūcijas un šādu institūciju reģistrācija nav nepieciešama.

[11] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.[1]panta pirmā daļa paredz, ka Reģistrs likumā „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" un citos likumos noteiktajā kārtībā reģistrē komersantus un to filiāles, kooperatīvās sabiedrības, ārvalstu komersanta filiāles, ārvalstu komersanta pārstāvniecības, ārvalstu komersanta pārstāvjus, organizāciju pārstāvniecības un pārstāvjus, Eiropas ekonomisko interešu grupas, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, politiskās partijas, biedrības un nodibinājumus, arodbiedrības, reliģiskās organizācijas un to iestādes arī kā nodokļu maksātājus, piešķir vienoto vienpadsmitzīmju reģistrācijas kodu un izsniedz reģistrācijas apliecību, kura vienlaikus ir arī nodokļu maksātāja apliecība. Taču jāņem vērā arī minētā panta piektā un septītā daļa, kas paredz, ka tās juridiskās personas, kuras saskaņā ar likumiem nav jāreģistrē Uzņēmumu reģistrā, kā nodokļu maksātājus reģistrē Valsts ieņēmumu dienests un Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā nodokļu maksātāji un nodokļu maksātāju struktūrvienības, kuras nav jāreģistrē Reģistrā, ir reģistrējamas VID, kā arī Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzamos dokumentus. Un tieši pamatojoties uz likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.[1]panta septīto daļu, ir izdoti Noteikumi Nr.150, kas, kā jau tiesa iepriekš norādīja, paredz reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrāciju.

Tā kā Romas katoļu baznīcu dibināto institūciju reģistrācija atbilstoši Līguma nosacījumiem nav nepieciešama, tad attiecībā uz to nav piemērojama likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.[1]panta pirmā daļa, bet gan piektā un septītā, kā arī attiecīgi Noteikumi Nr.150. Noteikumi Nr.150 ir spēkā esoši un tajos noteiktais attiecas vienlīdz uz nodokļu maksātājiem, kā arī uz VID.

Turklāt, kā norādījis VID, saskaņā ar tā rīcībā esošo informāciju tiesības pārstāvēt Draudzi līdz 2011.gada 3.oktobrim bija *A.V.* Arī šī persona, kā noskaidrojās tiesas sēdē, nekad nav bijusi reģistrēta kādā citā reģistrā, kā tikai Nodokļu maksātāju reģistrā, kur to reģistrējis VID. Pieteicējai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 10.pantam ir tiesības paļauties, ka VID rīcība ir tiesiska un konsekventa. Tātad, ja jau VID agrāk savā Nodokļu maksātāju reģistrā bija reģistrējis paraksttiesīgo amatpersonu, tad nav juridiska pamatojuma nereģistrēt

izmaiņas attiecībā uz paraksttiesīgo amatpersonu. Turklāt sekas šādām izmaiņām ir tikai attiecībā uz VID un pieteicējas savstarpējām attiecībām nodokļu maksāšanas jomā.

[12] Ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicēja samaksājusi valsts nodevu 20 latu *(lietas 7.lapa)* par pieteikuma iesniegšanu tiesā. Ņemot vērā minēto, no atbildētājas piespriežama pieteicējas samaksātā valsts nodeva 20 latu apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmās daļas, 246.-251., 254.panta otrās daļas1.punktu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt */draudze/* pieteikumu.

Uzdot Valsts ieņēmumu dienestam mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas ierakstīt savā Nodokļu maksātāju informācijas sistēmā izmaiņas ziņās par amatpersonām ar paraksta tiesībām, proti, ka */draudze/* administrators *M.V.* (personas kods */personas kods/*) ir tiesīgs pārstāvēt šo draudzi tiesiskajās attiecībās ar Valsts ieņēmumu dienestu.

Piespriest no atbildētājas Latvijas Republikas par labu */draudze/* tās samaksāto valsts nodevu Ls 20 apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2012.gada 5.decembrī.

Tiesnese K.Brokane